

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
NILO JÄÄSKINEN
prezentate la 21 noiembrie 2013¹

Cauza C-360/12

**Coty Germany GmbH, fostă Coty Prestige Lancaster Group GmbH,
împotriva
First Note Perfumes NV**

[cerere de decizie preliminară formulată de Bundesgerichtshof (Germania)]

„Competență internațională în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 40/94 — Articolul 93 alineatul (5) — Competență în materie de contrafacere a mărcii comunitare — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Articolul 5 punctul 3 — Competență specială în materie delictuală — Faptă săvârșită de pârât într-un alt stat membru și care reprezintă o participare la fapta de contrafacere sau la fapta ilicită săvârșită pe teritoriul statului membru în care se află sediul instanței sesizate”

I – Introducere

1. Prin cererea de decizie preliminară formulată de Bundesgerichtshof (Germania), se solicită Curții să declare dacă competența internațională a unei instanțe dintr-un stat membru se poate întemeia pe simplul fapt că pretinse fapte ilicite săvârșite de un terț sunt imputate pârâtei, care ar fi participat la acestea în mod indirect în alt stat membru, ca și cum aceasta ar fi acționat de asemenea în raza teritorială a instanței sesizate.

2. Această problemă este invocată, în primul rând, într-un mod total inedit, în cadrul interpretării normei de competență prevăzute la articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară², în temeiul unei presupuse contribuții indirecte a pârâtei la fapte de contrafacere săvârșite de un terț.

3. În măsura în care aceasta privește, în al doilea rând, articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială³, prezenta trimitere preliminară se înscrie în seria unor cauze recente referitoare la eventuala admisibilitate a unei legături cu fapte ilicite săvârșite de un terț, pentru a stabili existența temeiului de atribuire a competenței prevăzut de dispoziția menționată⁴. Analiza acestui aspect al cauzei evidențiază o tensiune între două linii de jurisprudență, una dintre acestea favorizând o interpretare a acestei dispoziții mai puțin extensivă decât cealaltă, de care Curtea va trebui să țină seama.

¹ — Limba originală: franceza.

² — JO L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146, denumit în continuare „Regulamentul privind marca comunitară”.

³ — JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74, denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I”.

⁴ — A se vedea Hotărârea din 16 mai 2013, Melzer (C-228/11), și Hotărârea din 3 octombrie 2013, Pinckney (C-170/12), precum și cauza Hi Hotel HCF (C-387/12) aflată încă pe rol.

4. În plus, cele două întrebări adresate de instanța de trimitere interacționează, întrucât prima dintre acestea urmărește, printre altele, să stabilească în ce măsură, în cazul în care se admite o extindere a competenței precum cea avută în vedere în cadrul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I, această interpretare ar putea fi transpusă în cazul articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară. Legăturile care pot să existe între aceste două regulamente vor trebui, așadar, să fie examinate de asemenea.

5. În mod concret, prezenta trimitere preliminară urmează acțiunii introduse la o instanță germană de către o societate germană împotriva unei societăți belgiene, pentru motivul că aceasta din urmă ar fi participat la o atingere adusă mărcii comunitare deținute de prima societate și ar fi contribuit la fapte de concurență neloială în privința acesteia. În acest context, se solicită Curții să se pronunțe dacă competența instanțelor germane se poate întemeia pe faptul că se presupune că pârâta, care a acționat în Belgia, ar fi participat la realizarea unor fapte ilicite care au fost săvârșite în Germania de către un antreprenor german care nu a fost însă acționat în justiție.

II – Litigiul principal, întrebările preliminare și procedura în fața Curții

6. Coty Germany GmbH⁵ (denumită în continuare „Coty Germany”) produce și distribuie, în Germania, parfumuri și produse cosmetice. Aceasta comercializează, printre altele, un parfum pentru femei într-un flacon care reproduce o marcă comunitară tridimensională, asupra căreia deține drepturi după înregistrare.

7. First Note Perfumes NV (denumită în continuare „First Note Perfumes”) comercializează cu ridicata parfumuri în Belgia. În luna ianuarie 2007, aceasta a vândut unul dintre produsele din catalogul său întreprinderii Stefan P. Warenhandel (denumită în continuare „Stefan P.”), al cărei sediu social se afla în Germania. Instanța de trimitere precizează că livrarea flacoanelor de parfum pentru femei care au fost comandate a avut loc în Belgia. Ulterior, și anume în luna august 2007 potrivit Coty Germany, Stefan P. a revândut aceste produse pe teritoriul Germaniei.

8. Apreciind că distribuirea unui parfum într-un flacon asemănător mărcii comunitare a cărei titulară este constituia o contrafacere, o publicitate comparativă ilicită și o imitare neloială, Coty Germany a sesizat o instanță germană cu o acțiune îndreptată numai împotriva First Note Perfumes⁶, solicitând ca aceasta să fie obligată, pe de o parte, să comunice informațiile referitoare la furnizorul său, pe de altă parte, să repare întregul prejudiciu pe care reclamanta l-ar fi suferit și îl va suferi din cauza distribuirii acestui produs în Germania, precum și să îi ramburseze cheltuielile efectuate înainte de etapa contencioasă.

9. Întrucât respingerea acestor cereri în primă instanță a fost confirmată în apel, pentru motivul lipsei de competență internațională a instanțelor germane, Coty Germany a formulat recurs la Bundesgerichtshof. Aceasta a invocat o atingere adusă mărcii comunitare în cauză și utilizarea unor practici care constituie concurență neloială.

5 — Fostă Coty Prestige Lancaster Group GmbH.

6 — Din dosar reiese că Coty Germany afirmă că a încheiat un acord extrajudiciar cu Stefan P. care implică renunțarea la procedurile împotriva acestuia, cu condiția ca acesta să înceteze practicile imputate sub sancțiunea aplicării de sancțiuni penale, precizându-se că instanța germană sesizată l-ar fi ascultat pe acesta din urmă în calitate de martor în cadrul procedurii inițiate împotriva First Note Perfumes.

10. În ceea ce privește marca comunitară, Bundesgerichtshof arată că competența internațională a instanțelor germane depinde, în conformitate cu articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară⁷, de problema dacă Coty Germany a argumentat în mod valabil că numai pârâta săvârșise o faptă de contrafacere în Germania.

11. Or, nu este posibil ca First Note Perfumes să fi participat la o astfel de faptă pe teritoriul Germaniei doar în urma vânzării, efectuată în Belgia, a flacoanelor de parfum în litigiu către Stefan P., care ar fi săvârșit ulterior, în Germania, o contrafacere a mărcii în sensul articolului 9 alineatul (1) a doua teză litera (b) din regulamentul menționat⁸. În această privință, Coty Germany a susținut că First Note Perfumes a contribuit la pretinsa atingere adusă drepturilor sale în Germania, întrucât, știind că clientul său german intenționa să revândă în această țară produsele cumpărate în Belgia, îl ajutase în acest fel și, în consecință, era de asemenea responsabilă de elementul constitutiv al contrafacerii.

12. Pe de altă parte, în ceea ce privește pretențiile Coty Germany întemeiate pe o încălcare a dreptului german al concurenței neloiale⁹, articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I¹⁰ ar putea constitui temeiul competenței instanțelor germane în privința acțiunii introduse împotriva First Note Perfumes, având în vedere locul în care s-a produs fapta prejudiciabilă. Întrebările formulate de instanța de trimitere cu privire la Regulamentul privind marca comunitară s-ar pune, așadar, de asemenea, *mutatis mutandis*, în acest context.

13. Prin decizia depusă la 31 iulie 2012, Bundesgerichtshof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul [privind marca comunitară] trebuie interpretat în sensul că o faptă de contrafacere a fost săvârșită într-un stat membru (statul membru A) în sensul articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul [privind marca comunitară] în cazul în care o faptă săvârșită într-un alt stat membru (statul membru B) reprezintă o participare la atingerea adusă drepturilor de marcă săvârșită pe teritoriul primului stat membru (statul membru A)?
- 2) Articolul 5 punctul 3 din Regulamentul [Bruxelles I] trebuie interpretat în sensul că fapta prejudiciabilă s-a produs într-un stat membru (statul membru A) în cazul în care fapta ilicită, care face obiectul procedurii sau care stă la baza pretențiilor invocate, a fost săvârșită într-un alt stat membru (statul membru B) și reprezintă o participare la fapta ilicită (fapta principală) săvârșită pe teritoriul primului stat membru (statul membru A)?”

14. Coty Germany, First Note Perfumes, guvernul Regatului Unit și guvernul elvețian, precum și Comisia Europeană au prezentat Curții observații scrise. În cursul ședinței care a avut loc la 19 septembrie 2013, au fost reprezentate părțile din litigiul principal, guvernul german și Comisia.

7 — Articolul 93 din regulamentul menționat este intitulat „Competență internațională”. Alineatul (5) al acestuia prevede, printre altele, că „[p]rocedurile care rezultă din acțiunile și cererile menționate la articolul 92 [, din care fac parte acțiunile în contrafacere,] [...] pot, de asemenea, să fie aduse în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia a fost săvârșită fapta de contrafacere sau a fost semnalat pericolul de contrafacere”.

8 — Această dispoziție definește limitele „dreptului exclusiv” de care beneficiază titularul mărcii.

9 — Și anume publicitate comparativă neloială în sensul articolului 6 alineatul 1 și alineatul 2 punctul 6 din Legea germană privind combaterea concurenței neloiale (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb), precum și imitare neloială în sensul articolului 4 punctul 9 literele a) și b) din aceeași lege.

10 — Dispoziția menționată prevede o normă de competență specială potrivit căreia, „în materie delictuală și cvasidelictuală”, „[o] persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru [...] în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă”.

III – Analiză

A – *Observații introductive*

15. Precizăm de la bun început că, având în vedere că faptele aflate la originea litigiului principal datează din anul 2007, numai dispozițiile Regulamentului privind marca comunitară și cele ale Regulamentului Bruxelles I, astfel cum sunt menționate în întrebările preliminare, sunt aplicabile *ratione temporis*, cu excluderea dispozițiilor echivalente din Regulamentele (CE) nr. 207/2009¹¹ și (UE) nr. 1215/2012¹² care au modificat primele două dintre aceste texte. De altfel, dispozițiile pertinente în prezenta cauză nu au făcut obiectul unor modificări care să le afecteze conținutul.

16. Adăugăm că esența celor două întrebări adresate de instanța de trimitere constă în jurisprudența constantă a Curții care reiese din Hotărârea Bier, cunoscută sub numele „Minele de potasiu din Alsacia”¹³. Rezultă de aici că, în privința competenței în materie delictuală, expresia „locul unde s-a produs fapta prejudiciabilă” menționată la articolul 5 punctul 3 din Convenția de la Bruxelles¹⁴ vizează în același timp locul evenimentului cauzator care se află la originea prejudiciului și locul în care acest prejudiciu s-a materializat, astfel încât pârâtul poate fi acționat în justiție, la alegerea reclamantului, în fața instanței unuia sau altuia dintre aceste două locuri.

17. Deși este cert că această opțiune există și în cazul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I, care a înlocuit convenția menționată¹⁵, există îndoieli, reflectate de cea de a doua întrebare, în ceea ce privește posibilitatea de a extinde această opțiune astfel încât să includă o legătură cu faptele săvârșite de o persoană care nu a fost acționată în justiție, în special prin prisma locului materializării prejudiciului. Prima întrebare invită Curtea, mai întâi, să declare dacă jurisprudența menționată ar putea fi aplicată în mod analog în privința articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară sau dacă această dispoziție trebuie interpretată în mod autonom și, în orice caz, dacă ar putea rezulta de aici un temei de atribuire a competenței pentru orice instanță sesizată cu o acțiune în contrafacere într-o situație precum cea din litigiul principal.

B – *Cu privire la interpretarea articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară*

– Observații introductive

18. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară trebuie interpretat în sensul că permite să se stabilească, pe baza locului unde a fost săvârșită fapta de contrafacere a unei mărci comunitare imputată unuia dintre presupușii autori ai acestei contrafaceri, care nu este parte la litigiu, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al respectivei contrafaceri care nu a acționat însă în raza teritorială a instanței sesizate.

11 — Regulamentul Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1), care a intrat în vigoare la 13 aprilie 2009.

12 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 351, p. 1). Potrivit articolului 81, acest regulament se aplică începând cu 10 ianuarie 2015, cu excepția articolelor 75 și 76.

13 — Hotărâre din 30 noiembrie 1976 (21/76, Rec., p. 1735).

14 — Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, semnată la Bruxelles la 27 septembrie 1968 (JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive referitoare la aderarea de noi state membre la această convenție (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”).

15 — Aplicarea prin analogie a jurisprudenței Minele de potasiu din Alsacia, citată anterior, se justifică prin caracterul echivalent al dispozițiilor în discuție (a se vedea printre altele Hotărârea din 25 octombrie 2012, Folien Fischer și Fofitec, C-133/11, punctele 31 și 32).

19. Mai concret, Bundesgerichtshof ridică problema dacă, în speță, o faptă de contrafacere, în sensul articolului amintit, a fost săvârșită în Germania în măsura în care vânzarea flacoanelor de parfum în litigiu de către First Note Perfumes către Stefan P., deși a avut loc în Belgia, a contribuit la atingerea adusă mărcii comunitare deținute de Coty Germany care a fost săvârșită de Stefan P. în Germania, astfel încât instanțele germane ar fi competente în privința First Note Perfumes.

20. Instanța de trimitere și Coty Germany s-au pronunțat în sensul unui răspuns afirmativ, spre deosebire de First Note Perfumes și de Comisie. Guvernul german a susținut că articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară nu prevede competența instanțelor întemeiată pe locul unde s-a produs rezultatul contrafacerii, ci permite o atribuire de competență atunci când mai multe persoane au participat în mod deliberat la săvârșirea unei încălcări transfrontaliere împotriva unei mărci comunitare. Guvernele Regatului Unit și elvețian nu au depus observații în această privință.

21. În susținerea analizei sale, instanța de trimitere pornește de la principiul că, pentru a stabili dacă o instanță a unui stat membru este competentă, identificarea locului unde a fost săvârșită fapta de contrafacere în sensul articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară ar trebui să respecte aceleași criterii ca și cele utilizate pentru identificarea locului unde s-a produs fapta prejudiciabilă în sensul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I.

22. Cu toate acestea, considerăm, pentru motivele care vor fi dezvoltate în continuare, că o astfel de analogie nu poate fi admisă. În consecință, prima dintre aceste dispoziții ar trebui, în opinia noastră, să fie interpretată ca o normă distinctă de cea de a doua.

– Excluderea aplicării prin analogie a jurisprudenței referitoare la interpretarea articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I

23. Instanța de trimitere consideră că răspunsul la întrebarea care este statul membru în care a fost săvârșită o presupusă faptă de contrafacere în sensul articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară ar depinde în același timp de locul unde a avut loc evenimentul cauzator aflat la originea prejudiciului¹⁶ și de locul unde s-a produs acesta¹⁷, potrivit jurisprudenței rezultate din Hotărârea Minele de potasiu din Alsacia, citată anterior. Instanța de trimitere susține că această interpretare, care se efectuează prin analogie cu alternativa admisă în cazul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I, ar fi reținută în cea mai mare parte în doctrină¹⁸ și ar fi de asemenea conformă cu sensul și cu finalitatea celor două dispoziții.

24. Presupunând că aceste două criterii de legătură sunt într-adevăr pertinente, potrivit Curții, pentru aplicarea articolului menționat, ar trebui să se examineze în continuare dacă, în speță, unul dintre acestea ar putea fi considerat ca stabilit în privința First Note Perfumes, ceea ce ar însemna ca faptele de contrafacere săvârșite în Germania de către presupusul autor principal, și anume Stefan P., să poată fi imputate acesteia în măsura în care a participat în mod indirect la săvârșirea acestora. Ar rezulta de aici că instanțele germane ar fi competente să se pronunțe în privința First Note Perfumes, chiar dacă Stefan P. nu a fost acționat în justiție.

25. Cu toate acestea, în opinia noastră, mai multe argumente pledează în defavoarea posibilității de a interpreta articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară în lumina jurisprudenței referitoare la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I.

16 — „Handlungsort”, în limba germană, sau locul unde s-a produs fapta generatoare de prejudiciu.

17 — „Erfolgsort”, în limba germană, sau locul de realizare a prejudiciului.

18 — A se vedea printre altele jurisprudența și doctrina germane menționate de Magnus, U., și Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels I Regulation*, ediția a doua, Sellier, München, 2012, p. 247, nota 1380.

26. În primul rând, amintim că raportul dintre aceste două instrumente este interpretat în mod expres de Regulamentul privind marca comunitară în sensul că articolul 90 alineatul (1) din acesta, al cărui conținut este anunțat în termeni mai concisi în al cincisprezecelea considerent al acestuia, prevede principiul unei aplicări a Convenției de la Bruxelles în cazul unui acțiuni în justiție privind o marcă comunitară, ceea ce este valabil și pentru Regulamentul Bruxelles I¹⁹.

27. Există totuși excepții de la acest principiu. În special, articolul 90 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul privind marca comunitară exclude aplicarea articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I în ceea ce privește procedurile ce rezultă în urma acțiunilor și cererilor prevăzute la articolul 92 din acest prim regulament²⁰, și anume în special „toate acțiunile în contrafacere”²¹. Ținând seama de această excludere, articolul 93 din Regulamentul privind marca comunitară prevede mai multe temeuri de atribuire a competenței, care se aplică „în cascadă”, sunt specifice materiei vizate de această dispoziție și se îndepărtează uneori în mod considerabil de cele prevăzute în Regulamentul Bruxelles I²², în special la alineatul (5) al acestuia²³. Din această etapă, subliniem că afirmarea expresă²⁴ a faptului că articolul 5 punctul 3 din Convenția de la Bruxelles nu este aplicabil acțiunilor în contrafacere, căruia i se substituie articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, prin stabilirea unei norme de competență specifice în materie, împiedică, în opinia noastră, o interpretare comună a acestor două dispoziții.

28. Contrar punctului de vedere exprimat de instanța de trimitere, considerăm că specificitatea acestei din urmă dispoziții nu poate fi contestată, mai ales având în vedere, în al doilea rând, geneza acestei dispoziții. În această privință, lucrările pregătitoare arată că, chiar înainte să fie inițiată etapa legislativă propriu-zisă, procesul de elaborare a proiectului de regulament privind marca comunitară a inclus luarea în considerare a normelor de competență conținute în Convenția de la Bruxelles și a jurisprudenței Curții aferente interpretării acestora²⁵. În cadrul Comisiei, grupul de lucru privind marca comunitară a susținut că aceste norme păreau insuficiente pentru a soluționa problemele deosebite pe care le ridică încălcarea drepturilor rezultate dintr-un astfel de titlu unic aplicabil în mai multe state membre. În special, grupul amintit a considerat că, având în vedere specificitatea mărcii comunitare, era necesar să se modifice norma de la articolul 5 punctul 3 din această convenție²⁶. Adăugăm că conținutul a ceea ce constituie particularitatea temeiului de atribuire a competenței special prevăzut la articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară²⁷ nu a fost niciodată repus în discuție, în pofida seriei de modificări al căror obiect l-a făcut acest regulament²⁸.

19 — În conformitate cu articolul 68 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles I.

20 — Acțiuni în privința cărora instanțele din domeniul mărcilor comunitare au competență materială exclusivă în temeiul acestui articol 92.

21 — Un anumit paradox se poate observa în sensul că articolul 90 din Regulamentul privind marca comunitară face o trimitere de principiu la norme de competență judiciară „de drept comun” care reies din Regulamentul Bruxelles I înainte ca lista lungă care figurează la articolul 92 să excludă din domeniul de aplicare al acestui din urmă instrument majoritatea acțiunilor susceptibile să fie introduse în practică în privința mărcilor comunitare (Gastinel, E., *La marque communautaire*, LGDJ, Paris, 1998, p. 203, nr. 395).

22 — Alineatul (1) al articolului 93 menționat prevede competența de principiu a instanțelor statului membru pe teritoriul căruia pârâtul are domiciliul sau are o unitate, similar articolului 2 din Regulamentul Bruxelles I. În schimb, alineatul (2) al acestuia inovează în profunzime în raport cu regulamentul menționat, prevăzând că instanțele statului membru pe teritoriul căruia are domiciliul reclamantului sunt competente în cazul în care pârâtul nu are nici domiciliul, nici unitatea în Uniunea Europeană. Alineatul (3) al acestuia prevede competența subsidiară a instanțelor din statul membru în care Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) are sediul, situat la Alicante (Spania). Alineatul (4) al articolului menționat permite să se deroge de la aceste norme de competență prin intermediul unor prorogări de competență exprese sau tacite, precum în Regulamentul Bruxelles I.

23 — Conținutul acestei dispoziții este amintit la nota de subsol 7 din prezentele concluzii.

24 — Prevăzută la articolul 90 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul privind marca comunitară.

25 — A se vedea printre altele „Memorandum on the creation of an EEC trade mark”, adoptat la 6 iulie 1976 de către Comisie [SEC(76) 2462, p. 36, punctele 155 și 156].

26 — A se vedea documentul de lucru al Comisiei din luna octombrie 1979 intitulat „The need for a European trade mark System. Competence of the European Community to create one” (III/D/1294/79-EN).

27 — Încă de la prima propunere de regulament, prezentată la 25 noiembrie 1980 [COM(80) 635 final], a fost reținută legătura cu locul unde a fost săvârșită fapta de contrafacere, precizându-se că aceasta a fost extinsă ulterior în cazurile în care există riscul ca această faptă să fie săvârșită. Această situație se regăsește și în cazul limitării extinderii competenței care rezultă de aici la fapte presupuse a fi fost săvârșite pe teritoriul statului membru ale cărui instanțe sunt astfel desemnate.

28 — Modificările succesive ale acestui text, care sunt enumerate pe site-ul internet al OAPI (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/CTM/legalReferences/originalRegulations.fr.do>), nu au afectat această dispoziție, cu excepția unei simple renumerotări.

29. În al treilea rând, elemente contextuale completează teza potrivit căreia autorii Regulamentului privind marca comunitară au avut intenția de a marca o diferență între această dispoziție și cea care exista în Convenția de la Bruxelles. Astfel, comparația cu instrumente adoptate în domenii conexe demonstrează că legiuitorul comunitar a optat în mod deliberat pentru o înlăturare a temeiului de atribuire a competenței prevăzut la articolul 5 punctul 3 din această convenție, modalitate pe care a ales să o urmeze în alte texte referitoare la proprietate intelectuală²⁹ și de care s-a detașat, în schimb, în Regulamentul (CE) nr. 2100/94 privind soiurile de plante³⁰. Acest contrast nu se poate reduce la o eroare materială pe care pare să o sugereze instanța de trimitere. În opinia noastră, acest lucru este cu atât mai revelator cu cât redactarea și adoptarea acestui din urmă instrument sunt contemporane cu cele ale Regulamentului privind marca comunitară.

30. În al patrulea rând, considerăm că seria de motive care au determinat Curtea să adopte distincția între locul faptei generatoare și locul materializării prejudiciului care se aplică în privința articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I nu se poate transpune în privința articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, având în vedere numeroasele disparități care există în ceea ce privește conținutul fiecăreia dintre aceste două dispoziții.

31. Astfel, pe de o parte, noțiunea de loc unde a fost săvârșită fapta de contrafacere este mai strictă decât cea de loc unde s-a produs fapta prejudiciabilă³¹. Pe de altă parte, vocabularul utilizat la articolul 93 alineatul (5) menționat pare să sugereze un comportament activ, care ar fi mai semnificativ în cazul aplicării acestuia la locul unde s-a produs fapta generatoare, decât la locul materializării prejudiciului, în măsura în care interpretarea extensivă a articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I pare să fi fost posibilă datorită terminologiei mai neutre care este utilizată în acest din urmă articol³². În sfârșit, subliniem că întinderea competenței conferite de una dintre aceste dispoziții diferă cu privire la mai multe aspecte³³, ceea ce reduce în egală măsură relevanța unei apropieri între acestea.

32. În opinia noastră, este posibil să se deducă din particularitățile modului de redactare a articolului 93 alineatul (5) menționat³⁴, privite în contextul în care a fost redactat textul în cauză, că acesta nu creează o competență întemeiată pe locul materializării prejudiciului. Aplicarea prin analogie a jurisprudenței Minele de potasiu din Alsacia, citată anterior, în raport cu această dispoziție trebuie, așadar, exclusă.

29 — A se vedea de exemplu articolul 82 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70), care reproduce temeiul de atribuire a competenței prevăzut la articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară.

30 — Articolul 101 alineatul (3) din Regulamentul Consiliului din 27 iulie 1994 de instituire a unui sistem de protecție comunitară a soiurilor de plante (JO L 227, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 15, p. 197) prevede că „[p]rocedurile care rezultă din activități de contrafacere pot fi desfășurate și în tribunalul din locul în care s-a produs dauna”, similar articolului 5 punctul (3) din Convenția de la Bruxelles.

31 — Comisia a subliniat că, „prin formularea sa comprehensivă, articolul 5 punctul 3 din Convenția [de la Bruxelles] înglobează o mare diversitate de tipuri de responsabilități” (punctul 18 din Hotărârea Minele de potasiu din Alsacia, citată anterior).

32 — A se vedea în acest sens Tritton, G., *Intellectual Property in Europe*, Sweet & Maxwell, Londra, 2002, p. 1025, alineatul 13–101.

33 — Articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I acordă o competență cu o întindere mai largă decât articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, care o limitează la faptele care au avut loc pe teritoriul statului membru în care se află instanța sesizată [a se vedea de asemenea articolul 94 alineatul (2) din acest din urmă regulament]. Primul dintre aceste texte prevede o competență specială prin desemnarea unei instanțe în special, în timp ce al doilea vizează în general „instanțele statului membru” relevant. În plus, primul text nu include competența în privința unui pârât cu domiciliul în afara Uniunii, contrar celui de al doilea text.

34 — A se vedea printre altele Fawcett, J., și Torremans, P., *Intellectual Property and Private International Law*, Clarendon Press, Oxford, 1998, p. 330; Huet, A., „La marque communautaire: la compétence des juridictions des États membres pour connaître de sa validité et de sa contrefaçon (Règlement CE n° 40/94 du Conseil du 20 décembre 1993)”, *JDI*, 1994, 3, p. 635.

33. Cu toate acestea, potrivit instanței de trimitere, articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, care, prin derogare de la alineatele (1)-(4) ale articolului 93, instituie o competență la locul unde a fost săvârșită fapta de contrafacere, ar rezulta din aceleași considerații ca și articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I. În această privință, instanța de trimitere se referă la existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde s-a produs fapta prejudiciabilă, legătură care ar justifica o atribuire de competență acestora din urmă pentru motive privind buna administrare a justiției și organizarea utilă a procesului.

34. În privința acestui argument, mai poate fi ridicată o ultimă problemă. Aceasta constă în faptul dacă, deși o interpretare prin analogie nu este posibilă, principiile directe care au stat la baza interpretării Regulamentului Bruxelles I ar trebui să fie totuși aplicate la interpretarea articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, chiar dacă acest din urmă instrument nu menționează acest lucru. Printre aceste principii figurează cerințele aferente unei legături strânse între litigiu și instanța sesizată, unei bune administrări a justiției și organizării utile a procesului, dar și previzibilității normelor de competență și securității juridice.

35. În această privință, subliniem că aceste diverse cerințe sunt mai întâi extrase din principiile de interpretare care au fost stabilite de Curte în cadrul jurisprudenței sale referitoare la Convenția de la Bruxelles, apoi la Regulamentul Bruxelles I, care menționează anumite principii în mod expres³⁵. Acestea reies atât din condițiile care rezultă în mod implicit din dispozițiile care au fost analizate de către Curte, cât și din considerații de ordin general și de bun simț. Aceste principii universale ar putea fi, așadar, aplicate în privința unui alt instrument, sub rezerva ca nici conținutul și nici finalitatea normei de competență în cauză să nu interzică acest lucru.

36. Precizăm că niciun argument nu se poate întemeia pe faptul că o lipsă de previzibilitate sau de securitate juridică ar putea rezulta dintr-o interpretare neuniformă a dispozițiilor celor două instrumente, întrucât combinarea acestora ar însemna să contestăm că normele de competență prevăzute de Regulamentul privind marca comunitară constituie într-o anumită măsură o *lex specialis* în raport cu cele prevăzute în Regulamentul Bruxelles I. Alegerile efectuate de legiuitorul comunitar în acest context juridic diferit trebuie respectate.

37. În consecință, propunem Curții să efectueze o interpretare autonomă a articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară, ținând seama în același timp de cerințele menționate mai sus, în măsura în care regulamentul în cauză permite acest lucru, pentru a răspunde la prima întrebare preliminară.

– Apreciere privind eventuala extindere a competenței pe baza locului materializării prejudiciului cauzat de asemenea de un terț care nu este pârât

38. Se solicită Curții să se pronunțe cu privire la eventuala posibilitate de a consacra o competență în funcție de locul cu care există o legătură potrivit căreia articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară ar permite ca un pârât să fie acționat în justiție pentru simplul fapt că a participat în mod indirect, într-un stat membru, la o pretinsă faptă de contrafacere săvârșită în principal într-un alt stat membru de către un terț care nu este pârât în cadrul acțiunii inițiate în fața instanțelor din acest al doilea stat membru.

35 — Obiectivele privind „previzibilitatea” normelor de competență și necesitatea „bunei administrări a justiției”, care nu figurau în Convenția de la Bruxelles, sunt avute în vedere în considerentele (11) și (12) ale regulamentului menționat.

39. Or, reiese, în opinia noastră, din articolul 94 alineatul (2) din Regulamentul privind marca comunitară că norma de competență enunțată la articolul 93 alineatul (5) din acest regulament se întemeiază pe principiul teritorialității, înțeles aici în sens strict³⁶. Astfel, se prevede că o instanță a cărei competență se întemeiază pe acest articol are competența de a „hotărî numai în privința faptelor comise sau asupra pericolelor de contrafacere existente pe teritoriul statului membru în care este situată această instanță”, în timp ce instanțele a căror competență se întemeiază pe unul dintre cele alte patru alineate ale articolului 93 se pot pronunța și cu privire la faptele de contrafacere săvârșite în afara teritoriului național.

40. În plus, lucrările pregătitoare ale Regulamentului privind marca comunitară determină să se considere că temeiul special de atribuire a competenței care rezultă din articolul 93 alineatul (5) din acest regulament trebuie interpretat în sens restrictiv. Această abordare se impune pentru motive proprii acestui instrument, care privesc dificultatea de a concilia natura unitară a protecției acordate de marca comunitară³⁷ și riscul de atingeri plurilocalizate pe teritoriul Uniunii³⁸. First Note Perfumes, guvernul german și Comisia insistă în mod întemeiat asupra faptului că, în cazul contrafacerii unei mărci comunitare, fiecare stat membru ar putea fi considerat în practică ca locul de materializare a contrafacerii, dat fiind că dreptul protejat își produce efectele pe întreg teritoriul Uniunii.

41. Adăugăm că ideea unei instanțe unificate a fost avută în vedere inițial de legiuitor³⁹ și că acordarea competenței instanțelor naționale, reținută în final, este un compromis. Acest lucru pledează în favoarea unei interpretări care limitează fragmentarea contenciosului referitor la acest titlu de proprietate intelectuală uniform. Obiectivul de a evita pronunțarea unor hotărâri contradictorii este, de altfel, menționat în mod expres în preambulul Regulamentului privind marca comunitară⁴⁰.

42. Alt obiectiv al acestui regulament, care reiese din lucrările pregătitoare⁴¹, este cel care constă în combaterea „forum shopping”. Acesta militează de asemenea împotriva unei interpretări extensive potrivit căreia ar fi posibil să fie acționată în justiție o persoană bănuită că a participat la săvârșirea unei fapte de contrafacere, indiferent de criteriul de legătură care ar privi activitatea ilicită a unei alte persoane, care nu este acționată în justiție.

43. În sfârșit, este necesar să se ridice problema dacă principiile directe care au fost definite de Curte în cadrul interpretării Regulamentului Bruxelles I⁴² ar justifica o interpretare contrară a articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară. În opinia noastră, nu aceasta trebuie să fie situația în speță, ținând seama de particularitățile acestui temei de atribuire a competenței descrise mai sus. Considerăm că, în contextul specific protecției titlului de proprietate intelectuală unificat reprezentat de marca comunitară, legiuitorul a identificat priorități legate mai întâi de concentrarea litigiului în fața instanțelor unui singur stat membru, și anume cel în care fapta de contrafacere a fost săvârșită sau există riscul de a fi săvârșită.

36 — În această privință, domnul Desantes Real subliniază că articolul 93 alineatul (5) menționat acordă cel mai mare respect principiului teritorialității în măsura în care, în mod normal, fapta ilicită are loc numai într-un singur stat și, în cazul în care a fost săvârșită în mai multe state, acțiunile trebuie disjuncte („La marca comunitaria y el Derecho internacional privado”, *Marca y Diseño Comunitarios*, Arazandi, Pamplona, 1996, p. 225).

37 — Al doilea considerent al regulamentului menționat subliniază că o marcă comunitară se bucură de o protecție uniformă și are efecte pe întreg teritoriul Uniunii.

38 — În acest sens, la pagina 31 din documentul său de lucru referitor la proiectul de regulament privind marca comunitară (menționat la nota de subsol 26 din prezentele concluzii), Comisia a arătat că „[t]he system instituted by the Judgments Convention fails, however, to solve the special problems which arise where *one* Community trade mark can be infringed in several Member States” (cuvânt subliniat în text).

39 — A se vedea p. 36, punctul 156 din memorandumul prevăzut la nota de subsol 25 din prezentele concluzii.

40 — Potrivit celui de al cincisprezecelea considerent al acestuia, „este indispensabil ca hotărârile privind [...] contrafacerea mărcilor comunitare să producă efecte și să se extindă în întreaga Comunitate, ca singură modalitate de a evita hotărâri contradictorii ale instanțelor și ale Oficiului și de a aduce atingere [a se citi „și afectarea”] caracterului unitar al mărcilor comunitare”. A se vedea de asemenea al șaisprezecelea considerent.

41 — A se vedea p. 76 din propunerea de regulament menționată la nota de subsol 27 din prezentele concluzii.

42 — Menționate la punctul 34 din prezentele concluzii.

44. Considerăm, aşadar, că este necesar să se răspundă la prima întrebare preliminară că, pentru a se considera că o pretinsă faptă de contrafacere a fost săvârşită într-un stat membru în sensul articolului 93 alineatul (5) din Regulamentul privind marca comunitară şi pentru a justifica astfel competenţa instanţelor din acest stat membru, nu este suficient ca pârâtul să fi participat indirect, printr-o faptă săvârşită într-un alt stat membru, la atingerea adusă drepturilor aferente mărcii comunitare care a fost săvârşită în primul stat membru de către un terţ care nu este pârât în cadrul acţiunii în justiţie.

C – Cu privire la interpretarea articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I

– Observaţii introductive

45. A doua întrebare priveşte aspectul dacă articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I trebuie interpretat în sensul că ar permite să se stabilească o competenţă jurisdicţională în privinţa unuia dintre presupuşi autori ai prejudiciului invocat, deşi acest pârât nu a acţionat în raza teritorială a instanţei sesizate, atunci când fapta ilicită care i se impută a fost săvârşită într-un alt stat membru şi constă în participarea la o „faptă principală”⁴³ săvârşită de către un alt presupus autor în statul membru în care se află instanţa menţionată.

46. În această privinţă, instanţa de trimitere, Coty Germany, precum şi guvernele german şi elveţian s-au declarat în favoarea admiterii unui astfel de temei de atribuire a competenţei care se bazează pe legătura cu acţiunile unui terţ. Guvernul Regatului Unit a fost mai nuanţat, întrucât a propus ca această posibilitate să fie supusă unor cerinţe delimitate, şi anume ca aceasta să fie admisă *numai dacă există o legătură suficient de clară şi de directă* între pretinsa faptă ilicită săvârşită în statul membru în care se află instanţa sesizată şi activităţile pârâtului într-un alt stat membru. În schimb, First Note Perfumes şi Comisia s-au pronunţat împotriva acestei opţiuni.

– Concluzii care trebuie deduse din jurisprudenţă

47. De la bun început, trebuie amintit că toate dispoziţiile Regulamentului Bruxelles I trebuie interpretate în mod autonom, prin referire la sistemul şi la obiectivele acestuia⁴⁴.

48. Potrivit considerentului (11) al acestuia, „[no]rmele de competenţă [prevăzute de regulamentul menţionat] trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate şi să se întemeieze pe principiul conform căruia competenţa este determinată, în general, de domiciliul pârâtului şi trebuie să fie întotdeauna disponibilă, cu excepţia câtorva situaţii bine definite, în care materia litigiului sau autonomia părţilor justifică un alt factor de legătură”.

49. Astfel, numai prin derogare de la principiul fundamental enunţat la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I, prin care competenţa generală este atribuită instanţelor din statul membru pe teritoriul căruia se află domiciliul pârâtului, capitolul II secţiunea 2 din acest regulament prevede atribuirea unui anumit număr de competenţe speciale, printre care figurează aceea de la articolul 5 punctul 3 din regulamentul menţionat⁴⁵.

50. În ceea ce priveşte în special norma de competenţă prevăzută la articolul 5 punctul 3 menţionat, Curtea a declarat deja că aceasta se întemeiază pe existenţa unei legături deosebit de strânse între litigiu şi instanţele de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă, care justifică atribuirea competenţei în favoarea acestora din urmă pentru motive legate de buna

43 — Conform calificării reţinute de instanţa de trimitere.

44 — A se vedea printre altele Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 22 şi jurisprudenţa citată), precum şi Pinckney (punctul 23).

45 — Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 23) şi Pinckney (punctul 24).

administrare a justiției și de organizarea utilă a procesului⁴⁶, potrivit orientării date de considerentul (12) al Regulamentului Bruxelles I. Astfel, identificarea locului unde a avut loc evenimentul cauzator trebuie să permită stabilirea competenței instanței care se află în mod obiectiv în poziția cea mai potrivită pentru a aprecia dacă elementele constitutive ale răspunderii pârâtului sunt reunite⁴⁷.

51. Ca normă de competență specială, având astfel un caracter derogatoriu, această dispoziție este de strictă interpretare, nefiind posibilă, în consecință, interpretarea sa dincolo de ipotezele prevăzute în mod explicit⁴⁸, știut fiind faptul că nu poate fi admisă răsturnarea normei generale privind competența instanțelor de la domiciliul pârâtului.

52. Cu toate acestea, potrivit jurisprudenței constante care rezultă din Hotărârea Minele de potasiu din Alsacia, citată anterior, expresia „locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă”, care figurează la articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I, vizează atât *locul materializării* prejudiciului, cât și *locul unde s-a produs evenimentul cauzator* al prejudiciului⁴⁹.

53. Or, Curtea a dat deja în parte un răspuns negativ la a doua întrebare adresată în prezenta cauză în ceea ce privește unul dintre acești doi factori de legătură, și anume *locul unde s-a produs evenimentul cauzator*, în privința căruia a fost exclusă posibilitatea unei competențe întemeiate numai pe imputarea unei complicități. Astfel, din Hotărârea Melzer, citată anterior, rezultă că „articolul 5 punctul 3 din Regulamentul [Bruxelles I] trebuie interpretat în sensul că nu permite să se stabilească, pe baza locului unde s-a produs fapta generatoare imputată unuia dintre presupușii autori ai unui prejudiciu, care nu este parte la litigiu, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al prejudiciului respectiv care nu a acționat în raza teritorială a instanței sesizate”.

54. Este adevărat că, referindu-se la noțiunea de loc unde s-a produs fapta generatoare, instanța de trimitere pare să aibă în vedere, în cea de a doua întrebare, atât locul unde s-a produs evenimentul cauzator, cât și locul materializării prejudiciului. În fapt, având în vedere circumstanțele de fapt ale litigiului principal, competența instanțelor germane ar putea să se întemeieze pe unul dintre acești factori, sub rezerva posibilității de a se ține seama, în privința First Note Perfumes, de faptele săvârșite în Germania de către Stefan P.

55. Totuși, trebuie să se observe că această instanță nu a fost în măsură să ia în considerare contribuțiile aduse de Hotărârea Melzer, citată anterior, întrucât aceasta a fost pronunțată la o dată ulterioară depunerii cererii sale de decizie preliminară. De asemenea, în pofida formulării generale a întrebării adresate, observațiile noastre prezentate în continuare se vor limita la temeiul de atribuire a competenței aferent *locului unde s-a realizat prejudiciul*⁵⁰, în măsura în care celălalt aspect al problemei ridicate de prezenta cauză a fost deja interpretat de Curte în cadrul cauzei Melzer.

56. Curtea s-a pronunțat de asemenea în privința legăturii care rezultă din locul materializării prejudiciului, într-o hotărâre chiar mai recentă, care privește un domeniu specific, și anume o faptă ilicită care constă în atingerea adusă drepturilor de autor. Astfel, potrivit Hotărârii Pinckney, citată anterior, „articolul 5 punctul 3 din [Regulamentul Bruxelles I] trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reprodus în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru

46 — Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 26 și jurisprudența citată), precum și Pinckney (punctul 27).

47 — Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 28 și jurisprudența citată), precum și Pinckney (punctul 28).

48 — Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 24 și jurisprudența citată), precum și Pinckney (punctul 25).

49 — Hotărârile citate anterior Melzer (punctul 25 și jurisprudența citată), precum și Pinckney (punctul 26).

50 — În cauza Pinckney, se pune de asemenea problema dacă o instanță se putea declara competentă pe baza locului în care s-a materializat prejudiciul (a se vedea Hotărârea Pinckney, citată anterior, punctul 29), dar în împrejurări diferite de cele din prezentul litigiu principal, întrucât era vorba despre o atingere adusă drepturilor patrimoniale ale unui autor care ar fi survenit prin intermediul unui site internet accesibil în raza teritorială a instanței sesizate, unde aceste drepturi făceau obiectul unei protecții.

prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate. Această instanță este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține”. Va fi necesar de asemenea să se deducă de aici consecințele, în măsura în care transpunerea acestei soluții este posibilă, în cadrul prezentei cauze.

– Aprecieri privind eventuala extindere a competenței pe baza locului materializării prejudiciului cauzat de asemenea de un terț independent

57. Prin cea de a doua întrebare preliminară, astfel cum a fost reformulată în raport cu acquis-ul jurisprudențial prezentat mai sus, se solicită, în esență, Curții să declare dacă articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I trebuie interpretat în sensul că permite să se stabilească, pe baza locului materializării unui prejudiciu a cărui faptă generatoare este imputată unuia dintre presupușii autori ai acestui prejudiciu, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al prejudiciului amintit care nu a acționat însă în raza teritorială a instanței sesizate.

58. Trebuie să se sublinieze că, având în vedere principiul interpretării autonome al cărei obiect trebuie să îl facă dispozițiile Regulamentului Bruxelles I, este necesară efectuarea unei distincții nete între, pe de o parte, condițiile angajării răspunderii delictuale care țin de aprecierea fondului cauzei potrivit legii aplicabile litigiului și, pe de altă parte, criteriile de legătură în spațiu care sunt relevante în etapa stabilirii competenței jurisdicționale în funcție de noțiunile care figurează în regulamentul menționat. Potrivit jurisprudenței Curții⁵¹, nu există o coerență sistematică între aceste două grupe de norme, astfel încât nu poate fi suficient, în opinia noastră, pentru ca o instanță să se poată declara competentă în temeiul articolului 5 punctul 3 din acest regulament, în special pe baza locului materializării faptei prejudiciabile, ca dreptul aplicabil sau legea forului să admită repararea unui prejudiciu de un anumit tip sau conform unor modalități speciale, precum imputarea în sarcina părâtei a unor fapte săvârșite de un terț pe care l-ar fi ajutat, astfel cum se preconizează de instanța de trimitere.

59. În cazul în care o astfel de abordare ar trebui admisă în ceea ce privește noțiunea de loc al materializării prejudiciului în sensul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I, Curtea s-ar confrunta cu necesitatea de a crea un „prag” cantitativ și/sau calitativ de imputare de la care, dacă există mai mulți participanți la săvârșirea unei fapte ilicite, unul dintre aceștia ar putea sau nu ar putea să fie acționat în justiție la locul materializării prejudiciului care rezultă, între altele, din acțiunea sa. Această problemă specifică nu se ridică în cauza Melzer, citată anterior, întrucât, în ceea ce privește locul unde s-a produs fapta generatoare a prejudiciului, fapta fiecăruia dintre autorii care au acționat în state membre diferite poate fi izolată cu mai multă ușurință în spațiu decât în ceea ce privește locul materializării acestuia. În această privință, în cazul în care circumstanțe de fapt ale prezentului litigiu principal permit să se facă o distincție evidentă între răspunderea principală și răspunderea accesorie⁵², este necesar să nu se piardă din vedere că alte configurări s-ar putea dovedi mai complexe, atât pe plan cantitativ⁵³, cât și pe plan calitativ⁵⁴.

51 — Astfel, Curtea a reținut în mod constant că erau competente numai instanțele de la locul prejudiciului direct, chiar dacă prejudiciul indirect ar fi reparabil în temeiul legii forului sau al legii aplicabile pe fondul cauzei. A se vedea, în ceea ce privește repararea unui prejudiciu suferit în mod indirect, Hotărârea din 11 ianuarie 1990, Dumez France și Tracoba (C-220/88, Rec., p. I-49), iar în ceea ce privește un prejudiciu consecutiv unui prejudiciu inițial suferit de victimă într-un alt stat membru, Hotărârea din 19 septembrie 1995, Marinari (C-364/93, Rec., p. I-2719, punctele 16-19).

52 — În calificarea „participării la fapta ilicită [...] principală”, instanța de trimitere precizează că situația avută în vedere este cea a unui prejudiciu care rezultă în mod indirect din actele părâtei, dar direct din cele ale terțului care este considerat ca fiind autorul principal al acestuia.

53 — Astfel, ar trebui să se ridice problema dacă poziția Curții ar trebui să fie aceeași în cazul coparticipării perfecte, și anume cu o cauzalitate în părți egale, sau chiar în ipoteza în care doi indivizi ar interveni în mod direct, dar în proporții diferite.

54 — Presupunând că articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I permite ca în anumite cazuri oricare dintre persoanele prezumate a fi intervenit în săvârșirea faptei ilicite invocate să fie acționată în justiție în statul membru al locului în care s-a materializat prejudiciul, ar mai trebui ca Curtea să ofere o definiție precisă a naturii imputării care autorizează o astfel de competență în funcție de locul cu care există o legătură.

60. Cu privire la acest din urmă punct, amintim că guvernul Regatului Unit propune ca admiterea temeiului de atribuire a competenței avut în vedere să fie condiționată de un criteriu privind existența unei „legături suficient de clare și de directe” între activitățile pârâtului în primul stat membru și pretinsa faptă ilicită săvârșită de un terț în statul membru în care se află instanța sesizată, sugerând în continuare o aplicare concretă în raport cu circumstanțele litigiului principal⁵⁵. Totuși, înțelegerea problemei din acest punct de vedere ar implica definirea unor criterii materiale care pot fi dificil de delimitat⁵⁶ și în legătură cu care există riscul de a trebui să se efectueze în fiecare situație o apreciere de fapt, complexă și lungă, apropiată de o examinare pe fond a litigiului. În opinia noastră, acest lucru ar fi contrar obiectivului Regulamentului Bruxelles I, care este de a defini normele de competență comune tuturor statelor membre, precum și previzibile pentru părțile unui litigiu⁵⁷ și, așadar, de o utilizare atât certă, cât și rapidă.

61. În plus, ne pare legitim să ne exprimăm temerea că o interpretare a articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I atât de extensivă precum cea invocată de Coty Germany determină generalizarea *forum actoris* și favorizează astfel „*forum shopping*”. Or, astfel cum a subliniat Curtea⁵⁸, reținând competența generală a instanțelor de la domiciliul pârâtului și înlăturând în mod clar competența instanțelor de la domiciliul reclamantului, legiuitorul Uniunii a optat pentru un principiu care trebuie să fie supus la cât mai puține excepții posibil. În plus, o multiplicare a instanțelor competente prezintă inconvenientul de a accentua riscul unor decizii ireconciliabile pe care Regulamentul Bruxelles I are tocmai scopul de a le evita⁵⁹, amintindu-se că o recunoaștere reciprocă a deciziilor este imposibilă într-o asemenea situație⁶⁰.

62. În prezenta speță, justificarea acestei derogări, întemeiată pe existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde s-a produs fapta prejudiciabilă, lipsește, în opinia noastră. Astfel, în cazul în care competența instanțelor germane ar trebui admisă doar în temeiul unei legături cu faptele săvârșite în Germania de către un terț presupus a fi autorul faptei principale invocate, acest lucru ar conduce la un rezultat care nu este conform cu justificarea amintită. În mod concret, aceste instanțe ar fi determinate să aprecieze răspunderea unei pârâte care, după cum se pretinde, a participat la această faptă ilicită prin acte săvârșite numai într-un alt stat membru.

63. Poate exista temerea ca o astfel de interpretare extensivă să încurajeze strategii contencioase care permit presupusei victime să se limiteze la a acționa în justiție partea adversă cea mai solvabilă în fața unei instanțe în raza teritorială a căreia se află unul dintre criteriile de legătură cu activitatea unei alte persoane care a participat la producerea prejudiciului invocat. Or, pe această cale, un reclamant ar putea eluda cu ușurință dispozitivul care este pus în aplicare în mod special, la articolul 6 punctul 1

55 — Acest guvern precizează că, având în vedere faptele din prezenta cauză, acest criteriu ar presupune ca reclamantul să fie în măsură să dovedească că, atunci când pârâtul a vândut produsele terțului în cauză într-un stat membru, știa efectiv sau ar fi putut să prevadă în mod rezonabil că această vânzare ar avea drept consecință directă fapta ilicită invocată, săvârșită de acest terț într-un alt stat membru.

56 — Alte criterii în afara celui propus de guvernul Regatului Unit ar putea fi reținute, precum previzibilitatea prejudiciului și a locului materializării acestuia sau existența unei intenții directe a pârâtului atunci când a contribuit la săvârșirea faptei ilicite invocate.

57 — Obiectivul securității juridice, care include o previzibilitate a instanței competente, a fost luat în considerare în Hotărârea Melzer, citată anterior (punctul 35) și este subliniat în considerentul (16) al noii versiuni a Regulamentului Bruxelles I rezultate din Regulamentul nr. 1215/2012.

58 — În ceea ce privește Convenția de la Bruxelles, a se vedea Hotărârile citate anterior Dumez France și Tracoba (punctul 19), precum și Marinari (punctul 13).

59 — Potrivit considerentului (15) al acestui regulament, „[i]n interesul administrării armonioase a justiției, este necesar să se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente și să se evite pronunțarea în două state membre a unor hotărâri ireconciliabile”.

60 — Articolul 34 punctul 3 din acest regulament prevede că caracterul ireconciliabil al unei hotărâri judecătorești în raport cu o altă hotărâre este un motiv de refuz al recunoașterii în afara statului membru în care a fost pronunțată.

din Regulamentul Bruxelles I⁶¹, pentru a consolida un contencios pluripartit și a evita pronunțarea unor decizii ireconciliabile în acest caz⁶². Riscul general al unor astfel de manevre nu poate fi pierdut din vedere, chiar dacă, în speță, considerăm că motivul pentru care reclamanta nu a acționat în justiție terțul presupus a fi autorul faptei principale ține de încheierea unui acord extrajudiciar cu acesta⁶³.

64. Astfel, considerăm că locul materializării prejudiciului care a fost cauzat prin fapte voluntare săvârșite de alte persoane decât pârâtul, într-un pretins lanț de cauzalitate, nu ar trebui să creeze ca atare un temei de atribuire a competenței în privința acestuia, și acest lucru cu atât mai mult cu cât întinderea acestui lanț nu este delimitată în mod clar și, în consecință, ar putea fi infinită. Cu alte cuvinte, articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I nu ar trebui să permită, în opinia noastră, acționarea în justiție a presupusului responsabil de o faptă ilicită invocată în fața unei instanțe care se află într-un stat membru în care acesta nu are domiciliul pentru simplul motiv că o altă faptă ilicită invocată, săvârșită de un terț care nu este pârât, și-ar fi produs efectul prejudiciabil în acest stat membru și că fapta pârâtului ar fi făcut posibilă faptele pe care acest terț a decis să le săvârșască ulterior.

65. Această poziție pare să urmeze linia dreaptă a interpretării care a fost reținută de Curte în Hotărârea Melzer, citată anterior, al cărei conținut ar putea fi, în opinia noastră, generalizat, astfel încât o extindere a competenței jurisdicționale în privința unuia dintre presupușii autori ai unui prejudiciu care nu a săvârșit fapte ilicite în raza teritorială a instanței sesizate nu ar fi admisă nici pe baza locului unde s-a produs fapta generatoare imputată unui alt presupus autor care nu a fost însă acționat în justiție, nici pe baza locului materializării prejudiciului rezultat din respectiva faptă generatoare. Astfel, ar fi preferabil, în opinia noastră, să se rețină că trebuie să existe o legătură de cauzalitate suficientă în privința unicului pârât acționat în justiție pentru ca o instanță să se poată declara competentă.

66. În pofida acestor considerații, nu putem omite să constatăm că, cu excepția situației în care se apreciază că poziția adoptată recent de Curte în Hotărârea Pinckney, citată anterior⁶⁴, este specifică cazului special la care se referea⁶⁵, motivarea care figurează în aceasta poate să conducă în prezenta cauză la o soluție contrară celei care ar părea să poată decurge din Hotărârea Melzer, citată anterior.

67. Astfel, în Hotărârea Pinckney, Curtea a declarat că „în ceea ce privește pretinsa încălcare a unui drept patrimonial de autor, competența de a judeca o acțiune în materie delictuală sau cvasidelictuală este deja stabilită, în favoarea instanței sesizate, *în cazul în care statul membru pe teritoriul căruia se află respectiva instanță protejează drepturile patrimoniale invocate de reclamant, iar prejudiciul invocat riscă să se materializeze în raza teritorială a instanței sesizate*”⁶⁶.

61 — Potrivit articolului 6 punctul 1, o persoană mai poate fi acționată în justiție, „atunci când există mai mulți pârâți, în fața instanței domiciliului oricăruia dintre aceștia, cu condiția ca cererile să fie atât de strâns legate între ele încât să fie oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor”.

62 — Atât First Note Perfumes, cât și Comisia subliniază că instanțele germane ar fi putut să își întemeieze cu ușurință competența pe articolul 6 punctul 1 din Regulamentul Bruxelles I în cazul în care Stefan P. ar fi fost acționat în justiție împreună cu alți pârâți.

63 — A se vedea nota de subsol 6 din prezentele concluzii.

64 — A se vedea dispozitivul acestei hotărâri, citat la punctul 56 din prezentele concluzii.

65 — La punctul 30 din această hotărâre se precizează că Curtea trebuia „să determine condițiile în care, din perspectiva articolului 5 punctul 3 din [R]egulament[ul Bruxelles I], prejudiciul rezultat dintr-o pretinsă încălcare a *drepturilor patrimoniale ale unui autor* se materializează sau riscă să se materializeze în alt stat membru decât cel în care pârâtul a reproduș opera autorului pe un suport material care este apoi vândut prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate” (sublinierea noastră).

66 — A se vedea punctul 43 din hotărârea menționată (sublinierea noastră).

68. În cazul în care extrapolarea la alte tipuri de fapte ilicite ar trebui să fie admisă⁶⁷, această logică ar putea să conducă, în opinia noastră, la rezultatul că o instanță este competentă, pe baza locului materializării prejudiciului, din moment ce, ca și în prezentul litigiu principal, acest prejudiciu rezultă din faptul că marfa suspectă „riscă” să fie pusă la dispoziția consumatorilor în statul membru în care se află această instanță iar un astfel de act este sancționat pe baza răspunderii civile în temeiul *lex fori*. În lumina Hotărârii Pinckney, citată anterior, pare nerelevantă împrejurarea că fapta ilicită invocată a produs efecte în mod cert în raza teritorială a instanței sesizate, aceasta din cauza acțiunilor unui terț independent care a acționat în afara statului membru atât al instanței, cât și al reclamantului și care nu a fost acționat în justiție.

69. Or, dat fiind că faptele aflate la originea prezentei cauze prezintă similitudini cu cele din cauza Pinckney⁶⁸, în timp ce diferențele existente între aceste cauze ne par a nu fi determinante⁶⁹, ne este dificil să găsim argumente care ar permite îndepărtarea de la calea astfel trasată pentru identificarea locului materializării unui prejudiciu în sensul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I.

70. În consecință, considerăm că, în cazul în care Curtea ar intenționa să urmeze în această situație abordarea extensivă care a fost aleasă în Hotărârea Pinckney, citată anterior, aceasta ar trebui să răspundă în mod afirmativ la a doua întrebare preliminară, în termenii menționați în continuare. Cu toate acestea, pentru a fi exhaustivi, vom formula de asemenea o propunere de răspuns negativ cu titlu subsidiar, pentru cazul în care, dimpotrivă, Curtea ar considera că poziția adoptată în respectiva hotărâre ar fi specifică situației interpretate în cadrul cauzei în care aceasta s-a pronunțat.

IV – Concluzie

71. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Bundesgerichtshof după cum urmează:

- „1) Articolul 93 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară trebuie interpretat în sensul că nu permite să se stabilească, pe baza locului unde a fost săvârșită fapta de contrafacere a unei mărci comunitare imputată unuia dintre presupușii autori ai acestei contrafaceri, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al respectivei contrafaceri care nu a acționat în raza teritorială a instanței sesizate.
- 2) Articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că permite să se stabilească, pe baza locului materializării prejudiciului a cărui origine este imputată unuia dintre presupușii autori ai acestui prejudiciu, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al prejudiciului respectiv care nu a acționat în raza teritorială a instanței sesizate.

67 — Amintindu-se că locul materializării prejudiciului în sensul articolului 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I poate să varieze totuși în funcție de natura dreptului a cărui încălcare se invocă (Hotărârea Pinckney, citată anterior, punctul 32).

68 — Și anume că este în discuție o pretinsă faptă ilicită care a fost săvârșită de pârât într-un alt stat membru, dar ale cărei efecte s-au materializat în statul membru al instanței sesizate în urma unor acțiuni autonome ale unei alte persoane.

69 — În Hotărârea Pinckney, citată anterior, s-a susținut că terțul comercializase compact discuri prin intermediul unui site internet accesibil în statul membru în care se află instanța sesizată, dar considerăm că această instanță ar fi fost de asemenea, chiar *a fortiori*, competentă în cazul în care vânzarea acestor mărfuri s-ar fi produs, ca în speță, într-un magazin situat în acest stat membru. În cauza menționată, presupusa faptă ilicită privea drepturi de autor, protejate de legislația națională aplicabilă, în timp ce, în prezenta speță, susținerile se referă la marca comunitară, protejată pe întreg teritoriul Uniunii, și la concurența neloială, dar aceste diferențe ne par fără impact întrucât articolul 5 punctul 3 din Regulamentul Bruxelles I este aplicabil oricărui tipuri de fapte ilicite.

Cu titlu subsidiar:

Articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că nu permite să se stabilească, nici pe baza locului unde s-a produs fapta generatoare a prejudiciului imputată unuia dintre presupușii autori ai acestui prejudiciu, nici pe baza locului materializării acestui prejudiciu, o competență jurisdicțională în privința unui alt presupus autor al prejudiciului respectiv care nu a acționat în raza teritorială a instanței sesizate.”